

Talhalla Oy, Y 2037246-9
Joensuuntie 101
39700 PARKANO

Keski-Suomen Verkkoholding Oy

LAUSUNTO TYTÄRYHTIÖSULAUTUMISEEN LIITTYEN

Keski-Suomen Verkkoholding Oy (jäljempänä KSVH) on laatinut sulautumissuunnitelman, jonka mukaan yhtiön 100 % omistama tytäryhtiö Keski-Suomen Valokuituverkot Oy (jäljempänä KSVV) sulautuisi emoyhtiöön. Sulautumiseen liittyen emoyhtiö on halunnut selvittää, sisältyykö mahdolliseen sulautumiseen sellaisia elementtejä, jotka tulisi ottaa huomioon tulkittaessa kielletyn valtiontuen säännöksiä. Seuraavassa tarkastellaan suunniteltua toimenpidettä ja sitä, sisältääkö se mahdollisesti taloudellista tukea omistajakunnilta emo- ja/tai tytäryhtiölle.

Tässä yhteydessä ei oteta kantaa yhtiöiden ja sen omistajakuntien välisiin aikaisempiin oikeustoimiin. Lausunto on KSVH:n tilaama ja se perustuu yhtiöiden itsensä toimittamiin tietoihin, eikä lausuntoa sellaisenaan voida käyttää minkään oikeustoimen perusteena. Lausunto on laatijan näkemys asiasta, eikä laatija ole vastuussa yhtiöille ja kolmansille osapuolille lausunnon sisältöön liittyvissä asioissa.

Suunniteltu sulautuminen

Yhtiöiden laatiman sulautumissuunnitelman mukaan KSVV sulautuisi KSVH:iin absorptiosulautumisena siten, että kaikki KSVV:n varat ja velat sekä oikeudet ja velvollisuudet siirtyvät vastaanottavan yhtiön vastattaviksi. Kysymyksessä on yleisseuraanto, jossa sulautuvan yhtiön omaisuus on tarkoitus siirtää vastaanottavalle yhtiölle sen tasearvoista. Koska vastaanottava yhtiö omistaa kaikki sulautuvan yhtiön osakkeet, ei sulautumisessa makseta sulautumisvastiketta. Suunniteltu malli täyttää myös EVL 52b §:n vaatimukset, joten toimenpide on veroneutraali. Sulautumissuunnitelman mukaan nykyiset tytäryhtiön toimintaan liittyvät yritysKiinnitykset siirtyvät sellaisenaan vastaanottavalle yhtiölle.

Pohjanmaan käräjäoikeus on 30.12.2020 vahvistanut KSVH:lle yrityssaneerausohjelman, joka päättyy 30.12.2038. Saneerausohjelman valvojana toimii asianajaja Jussi Laakkonen. Sulautuminen toimenpiteenä on sellainen, että se edellyttää saneerausohjelman muutosta, jonka Pohjanmaan käräjäoikeuden tulee vahvistaa. Sulautumiseen osallistuvat yhtiöt ovat olleet yhteydessä saneerauksen valvojaan, joka omassa kannanotossaan on todennut, että sulautuminen parantaa KSVH:n velanmaksukykyä. Alkuperäisessä saneerausohjelmassa KSVH:lle laadittu maksuohjelma ei muutu sulautumisen yhteydessä. Saneerausohjelmassa on

myös vahvistettu yhtiöiden hallintoon liittyvät omistajien vastuut. Sulautuminen ei edellytä kunnilta taloudellisia panostuksia yhtiöön.

Valvoja on laatinut muutosehdotuksen saneerausohjelmaan ja on omaltaan valmis esittämään Pohjanmaan käräjäoikeudelle sen hyväksymistä.

Kielletty valtiontuki

Työ- ja elinkeinoministeriö on määritellyt EU:n valtiontukisääntöjä koskevia tilanteita, joissa julkinen sektori – esimerkiksi valtio, kunta tai kuntayhtymä – myöntää yritykselle tai toimialalle suoraa tukea tai muuta taloudellista etua mm. seuraavasti:

Käsite ”valtiontuki” eroaa yleiskielessä sille annetusta merkityksestä monessa suhteessa, sillä käsite kattaa kaikki rahoitusmuodoltaan varsin moninaiset julkisen sektorin toimenpiteet, joilla tuetaan yrityksen taloudellista tilannetta. Tällaisia toimenpiteitä voivat olla suorien avustusten ohella muun muassa valikoivat verohelpotukset, ehdoiltaan edulliset lainat ja takaukset, alihintainen vuokra tai vaikkapa toimenpiteet, joilla lievennetään maksuja, jotka yritykset tavanomaisesti joutuvat maksamaan (esim. vapautukset sosiaaliturvamaksuista tai muista veronluonteisista maksuista).

Toimenpiteen katsominen valtiontueksi edellyttää käytännössä seuraavien neljän tunnusmerkin täyttymistä (SEUT-sopimuksen 107 artiklan 1 kohta):

- Julkisia varoja (esim. valtion, kuntien tai kuntayhtymien varoja) kanavoidaan yrityksiin/taloudelliseen toimintaan.
- Taloudellinen etu on valikoiva, eli tuki kohdistuu vain tiettyyn yritykseen tai tiettyihin yrityksiin (esimerkiksi jollekin alalle tai alueelle).
- Toimenpide vääristää tai uhkaa vääristää kilpailua (kilpailuvaikutuskriteeri).
- Toimenpide vaikuttaa jäsenvaltioiden väliseen kauppaan (kauppavaikutuskriteeri).¹

Tosiasiat

Yhtiöiden aikaisempien vuosien toimintaa ja siihen liittyvää rahoitusta on useampaan eri otteeseen tarkasteltu eri oikeusasteissa sen suhteen, missä määrin yhtiö on saanut valtiontukea, ja miten sitä tulee tulkita. Komission ryhmäpoikkeusasetuksen mukaan haja-asutusalueiden valokuituverkkoja voidaan tukea merkittävässä määrin ja sinällään yhtiön saamista oikeusratkaisuissa on lähinnä käsitelty yhtiön saaman tuen kokonaismäärää, eivätkä ne siten suoraan sovellu nyt suunnitellun toimenpiteen yhteyteen. On kuitenkin syytä huomioda, että käsittelyn yhteydessä on mm. KHO:n ratkaisun yhteydessä todettu, että kuntien antamaa rahoitusta suhteessa molempiin yhtiöihin voidaan tarkastella yhtenä kokonaisuutena. Oikeusistuin on siten todennut, että emoyhtiö ja sen 100 % tytäryhtiö muodostavat omalta osaltaan yhden kokonaisuuden. Nyt suunniteltu sulautuminen tapahtuu siis tämän yhden kokonaisuuden sisällä. Tällöin voitaneen tulkita, että yhtiöiden taseiden yhdistäminen sulautumisessa ei muodosta uutta tukea yhtiökokonaisuudelle, koska siihen ei liity omistajien uutta taloudellista panosta yhtiöihin. Sulautumisessa emoyhtiön velkojen

¹ TEM oppaat ja muut julkaisut • 21/2016

vakuutena olevat yrityskiinnitykset siirtyvät sellaisenaan liiketoiminnan siirtymisen yhteydessä emon vastattavaksi, joten voitaneen todeta, että yrityskiinnitysten siirtyminen emon vastuulle ei sisällä uutta tukimuotoa, koska myös kiinnityksiin kohdistuva liiketoiminta sellaisenaan siirtyy emoyhtiölle. Saneerausohjelman muutokseen liittyen on laskettu, että sulautuminen vahvistaa velallisen maksukykyä saneerausohjelman mukaisiin lisämaksuihin, joten voitaneen todeta, että sulautumisen vaikutus velkojiin nähden on velkojen tuloja lisäävä.

Tarkasteltaessa yhtiön toimintaa markkinoilla, ei sulautumisella toimenpiteenä ole sellaisia vaikutuksia, että itse sulautumisprosessi vääristäisi kilpailua. Sulautumiseen ei liity sellaisia operatiivisia toimenpiteitä, jotka muuttaisivat sulautuvan yhtiön perustoimintaa kilpailuilla markkinoilla. Tarkoituksena on, että Verkkoyhtiön liiketoiminta jatkuu entisellään ja yhdistymisen perustavoitteena on saada kahden yhtiön hallinnollista kokonaisuutta kevennettyä ilman, että itse operatiiviseen toiminnan luonteeseen puututaan.

Johtopäätös

Nyt suunniteltua sulautumiskokonaisuutta tarkasteltaessa voitaneen todeta, että nyt suunniteltu sulautuminen ei sisällä sellaisia elementtejä, joissa muodostuisi kuntien antamaa taloudellista tukea yhtiölle. Toimenpiteessä kunnat eivät tee uusia sijoituksia yhtiöön, siinä ei tapahdu nykyisten velkojen anteeksiantoa, ja yhtiöiden antamat yrityskiinnityksiin liittyvät vakuudet säilyttävät nykyisen arvonsa liiketoiminnan jatkuessa nykyiseen tapaan. Suunnitelman mukaan tarkastelun kohteena oleva liiketoiminta jatkuu vahvistetun saneerausohjelman mukaisesti.

Parkanossa 10.11.2022

Talhalla Oy

Marjo Helia
KTL, HM